

- № 386-р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>
2. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд». Постанова Кабінету Міністрів України. Заходи від 24.02.2003 № 208 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>
 3. Федорчук М. В. Сутність і стан упровадження електронної освіти в Україні // ISSN 1727-1584. ПРАВО І БЕЗПЕКА. 2015. № 4 (59). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2016/2258-1454752451.pdf>
 4. Про прийняття за основу проекту Закону України про Концепцію державної інформаційної політики. Постанова Верховної Ради України від 11.01.2011 № 2897-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2897-17>
 5. Пушкарьова Т.О., Мельник О.М. Електронна освіта і її розвиток в Україні [Електронний ресурс] / Т. О. Пушкарьова, О. М. Мельник // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. № 3. С. 16-17. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp_2013_3_4
 6. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси. Наказ МОН молодь спорт України від 01.10.2012 № 1060 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>

Ключові слова: правове регулювання інформаційного суспільства, електронна освіта, електронне урядування.

Ключевые слова: правовое регулирование информационного общества, электронное образование, электронное управление.

Key words: legal regulation of the information society, e-education, e-government.

РЯБОШАПЧЕНКО АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
кафедра міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук, доцент

ТРАДИЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЦИКЛУ В США

Традиційно міжнародне право розглядається як: 1) особлива система права; 2) наука; 3) навчальна дисципліна. В залежності від приналежності країни до тієї чи іншої правової сім'ї, сформувалися моделі юридичної освіти. Предметом цього аналізу є модель юридичної освіти, яка склалася у США та визначення місця навчальної дисципліни «міжнародне право» у системі підготовки юристів у цій країні.

Здобуття юридичної освіти у США передбачає два етапи, оскільки правнича освіта є, так би мовити, «другою» вищою, оскільки право на її здобуття мають ті, хто попередньо здобув ступінь бакалавра. Профільна юридична освіта надається в американських коледжах, однак дорогу до вищої професійної юридичної освіти відкривають школи права. Школи

права є структурними підрозділами американських університетів. До бажаючих вступити до такої школи ставляться наступні вимоги: диплом бакалавра (будь-якого профілю, у тому числі й технічного), проходження тесту LSAT, який є «перепусткою» до школи права [1].

Характерні риси американської моделі підготовки юристів – це вузька спеціалізація та практична спрямованість навчання. Юридичні факультети університетів будують навчальний процес відповідно до освітніх стандартів, які розробляє Асоціація американських юристів з урахуванням вимог, що висуваються до кандидата під час вступу до адвокатури. У 1992 р. Американська асоціація юристів представила доповідь «Юридична освіта і підвищення кваліфікації – освітній континуум», у якій визначила перелік компетенцій, необхідних юристам, до якого увійшли: рішення проблем; юридичний аналіз та оцінка; вивчення юридичної літератури і документів; вивчення фактів; комунікативність; консультування; ведення переговорів; знання процедур, пов'язаних із судовими суперечками та альтернативними способами вирішення спорів; організація і управління в галузі юридичної роботи; виявлення і вирішення проблем етичного характеру [2, с. 20]. Обов'язковий перелік дисциплін, а їх частка становить приблизно 30–40%, встановлюється тільки для першого курсу. До їх числа входять: цивільний процес, конституційне право, контрактне право, кримінальне право, право власності, адміністративне право, деліктне право, мова юридичних документів, аналіз та дослідження, професія юриста, правова етика та ін. Інші дисципліни студенти обирають на другому і третьому курсах самостійно, визначається лише кількість початкових годин на тиждень, які повинен прослухати студент. Вибір визначається сферою майбутньої діяльності (відповідно до змісту іспиту на право займатися юридичною практикою) [3, с. 2137].

Із наведеного переліку видно, що дисципліни міжнародно-правового циклу, тим більше, міжнародно-публічного спрямування, не включено до обов'язкових, тому не всі юридичні школи включають курс з міжнародного публічного права у свої програми. Однак останніми роками спостерігаються позитивні тенденції впровадження у практику обов'язкового викладання міжнародного публічного права, що обґрунтовують наступним чином: 1) викладання міжнародного публічного права впливають не тільки на викладачів і студентів, а й на тих, хто взагалі зацікавлений у правовій культурі (культурах); 2) викладання міжнародного права є обов'язковим не тільки через властиві міжнародному праву якості, але й через те, що воно надає студентам можливість ставити під сумнів їх національні правові системи, тим самим, бути націленими на їх удосконалення, та вирішувати проблеми в усьому світі [4].

Щороку Американська асоціація адвокатів складає рейтинг юридичних шкіл, акредитованих цією організацією. У 2018 р. їх кількість склала 192 школи, які оцінюються за 12 показниками. Нійвищий рейтинг має юридична школа Єльського університету, друге місце посідає юридична школа Стенфордського університету, третє – Гарвардського

університету. Рейтинг якості навчальних програм з міжнародного права серед провідних юридичних шкіл США виглядає таким чином: I місце – Нью-Йоркський університет (6 місце у загальному рейтингу найкращих юридичних шкіл); II місце – Гарвардський університет (3 місце у загальному рейтингу); III місце – Колумбійський університет (5 місце у загальному рейтингу); IV місце – Єльського університету (1 місце у загальному рейтингу) [5].

Традиційно дисципліни міжнародно-правового спрямування включаються до навчальних програм юридичних шкіл не на перших курсах навчання. Гарвардська юридична школа – єдина у США, де кожен студент-першокурсник JL в HLS повинен пройти курс з міжнародного правознавства та порівняльного правоознавства. Така концепція побудови навчального плану обґрунтовується зростаючим значенням базового розуміння принципів міжнародного та порівняльного права для юридичної освіти і практики не лише для тих, хто має намір спеціалізуватися на міжнародній арені, але й для тих, хто має намір будувати кар'єру, засновану, головним чином, на правовій системі США. Наприклад, багато студентів, які пройшли курси з міжнародного права, зазначають, що вони допомагають їм краще бачити і розуміти рішення, розроблені в США.

Міжнародне право, за американською традицією його викладання, стосується відносин між націями і державами, відомими як право націй і поділяється на міжнародне публічне право, міжнародне приватне право та наднаціональне право. Міжнародне право стосується правових взаємовідносин між націями, компаніями або урядами, забезпечуючи їхні належні права, може також стосуватися багатонаціональних організацій, міжнародних судів і трибуналів, а також гуманітарних питань. Багато програм з міжнародного права пропонують можливості навчання за кордоном.

Відомий американський юрист міжнародник А. Д'Амато розглядає міжнародно правову систему як живу систему, що складається з юристів і практиків, є самоутворюючою системою, у якій правила, норми, принципи, привілеї, обов'язки і права утворюють ідентифіковану систему. Очевидно, що таке сприйняття міжнародного права американськими правниками-науковцями відображається й на викладанні цього предмета у провідних юридичних школах США, де взагалі система підготовки юридичних кадрів має суто практичне спрямування.

Список використаної літератури:

1. Лапшина И. Е. Юридическое образование за рубежом (опыт США и ФРГ) / И. Е. Лапшина, Т. А. Аркадьева, М. А. Валеева // Концепт. – 2014. – № 12 (дек.). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/yuridicheskoe-obrazovanie-za-rubezhom-opyt-ssha-i-frg> (дата звернення: 12.04.2019).
2. Тамайо-Калабресе М., Кук А., Мейер Ш. Непрерывное юридическое образование в Соединенных Штатах // Юридическое образование в США. 2002. – Т. 7. – № 2. – С. 20.

3. Захаров В. В. Современные модели юридического образования: традиции и новации / В. В. Захаров // Актуальные проблемы российского права. – 2014. – № 10. – С. 2130-2141. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennyye-modeli-yuridicheskogo-obrazovaniya-traditsii-i-novatsii> (дата звернення: 12.04.2019).
4. Рябошапченко А. О. Щодо викладання циклу міжнародно-правових дисциплін у вищій школі: національні та зарубіжні традиції (роздуми викладача-початківця) / А. О. Рябошапченко / А. О. Рябошапченко // Правове життя життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 верес. 2018 р.) / МОН України, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», Півден. регіон. центр НАПрН України. – Одеса, 2018. – С. 135–137.
5. Methodology: 2020 Best Law Schools Rankings. URL: <https://www.usnews.com/best-graduate-schools/top-law-schools> (дата звернення: 12.04.2019).

Ключові слова: юридична освіта, міжнародне право, юридичні школи США.

Ключовы слова: юридическое образование, международное право, юридические школы США.

Key words: legal education, international law, USA law schools.

СЕЛЕЗНЬОВ ВІТАЛІЙ ЄВГЕНІЙОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

На заміну Директиви 95/46/ЄС, з 25 травня 2018 р. вступив до сили Регламент щодо захисту даних № 2016/679 від 27 квітня 2016 р. (далі Регламент). Його дія поширюється як на резидентів ЄС, так і на певних суб'єктів за межами ЄС, включаючи й суб'єктів права України.

Метою Регламенту є захист недоторканності приватного життя всіх громадян ЄС. Хоча ключові принципи конфіденційності даних залишаються актуальними ще з попередньої директиви, що вимагала гармонізації законодавства, було запропоновано багато змін в нормативній політиці ЄС, які тепер направлені на уніфікацію правового регулювання.

Ключові принципи Регламенту:

- законність, справедливість та прозорість – повинні бути легальні підстави для збору і використання даних; легальність, відкритість, чесність від початку і до кінця про використання персональних даних;
- конкретні цілі всі конкретні завдання повинні бути закріплені в політиці конфіденційності і повинні чітко дотримуватися;
- мінімізація використаних даних – використання адекватної кількості даних для виконання поставлених цілей;